

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Johanou Jandusovou ve věci

žalobce: nezletilý **S. V.**, narozený X
státní příslušnost Běloruská republika
bytem X
zastoupená zákonnou zástupkyní **A. V.**
bytem X

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2024, č. j. MV-155849-4/SO-2024,

takto:

- I. V řízení se pokračuje.
- II. Rozhodnutí žalované ze dne 12. 11. 2024, č. j. MV-155849-4/SO-2024, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení částku 4 000 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

Vymezení věci a obsah napadeného rozhodnutí

1. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované (dále „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti usnesení Ministerstva vnitra (dále „správní orgán I. stupně“) ze dne 21. 3. 2024, č. j. OAM-4252-6/DP-2024 (dále „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím bylo podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o pobytu cizinců“), zastaveno řízení o žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem společného soužití rodiny na území, neboť žalobce podal žádost v době, kdy k tomu nebyl oprávněn.
2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná konstatovala, že zákonná zástupkyně (matka) žalobce spolu s žádostí neuvedla takové důvody na její vůli nezávislé, které by ji opravňovaly k podání žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu po zákonem stanovené lhůtě. Předloženou lékařskou zprávou ze dne 13. 2. 2024, ze které vyplývá, že matka žalobce byla od 18. 1. 2024 trpěla akutní bronchitidou a bolestmi hlavy, vyhodnotila jako irrelevantní pro posouzení včasnosti podání žádosti žalobce, neboť matka žalobce není nositelem oprávnění ke sloučení rodiny. Tím je otec žalobce, který mohl jakožto její druhý zákonný zástupce žádost za žalobce podat. Žalovaná poukázala i na to, že otec prostřednictvím pošty podal žádost ve věci prodloužení doby platnosti svého povolení k dlouhodobému pobytu (zaměstnanecké karty) - o které bylo pravomocně kladně rozhodnuto dne 6. 3. 2024 - ale již nepodal žádost za svého syna, přestože měl předchozí pobytové oprávnění vydané taktéž s platností do 21. 1. 2024. Žalovaná zároveň ze správního spisu ověřila, že otec žalobce pobývá na stejné adrese jako žalobce.
3. K námitce, že správní orgán je při svém rozhodování povinen dbát přiměřenosti zvoleného řešení k okolnostem případu, žalovaná uvedla, že za situace, kdy předmětná žádost žalobce byla podána opožděně, nemohl správní orgán I. stupně postupovat jinak, než že řízení o takové žádosti zastavil. Dle žalované z judikatury správních soudů vyplývá závěr, že v případě zjevně nepřipustné žádosti není prostor pro správní uvážení.

Shrnutí obsahu žaloby

4. V žalobě se podává, že žalobce na území ČR pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny, které mu bylo naposledy prodlouženo s platností do 21. 1. 2024. Žalobce je nezletilé dítě, na území ČR pobývá již od roku 2020 a aktuálně je žákem druhé třídy X. Otec žalobce má na území ČR povolen dlouhodobý pobyt, resp. je držitelem platné zaměstnanecké karty.
5. Žalobce žalované primárně vytýká, že nesprávně vyložila ustanovení § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, když dospěla k závěru, že důvody uvedené zákonnou zástupkyní žalobce nelze chápat jako důvody na vůli cizince nezávislé, které by jej opravňovaly k podání žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu po zákonem stanovené lhůtě. Žalobce argumentuje tím, že s ohledem na jeho věk museli předmětnou žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu jménem žalobce podat jeho zákonní zástupci. Matka žalobce přitom podala tuto žádost po zákonné lhůtě pouze z toho důvodu, že byla nemocná, což v řízení před správním orgánem I. stupně doložila lékařskou zprávou, a to včetně skutečnosti, že žádost byla podána do pěti pracovních dnů poté, co zmiňované důvody, pro které matka žalobce nebyla schopná žádost podat včas, pominuly. Žalobce v této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

správního soudu (dále „NSS“) ze dne 27. 6. 2014, č.j. 4 Azs 62/2004-31, ve kterém NSS konstatoval, že nemoc cizince, resp. dočasná pracovní neschopnost z důvodu nemoci, může představovat důvod nezávislý na vůli cizince, který mu brání podat žádost o prodloužení povolení k pobytu v řádné lhůtě.

6. Žalobce dále v žalobě namítá, že se žalovaná nezabývala možným dopadem napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Dle judikatury Ústavního soudu je přitom správní orgán při svém rozhodování povinen dbát přiměřenosti zvoleného řešení k okolnostem případu, přičemž zasahování státu musí respektovat přiměřenou (spravedlivou) rovnováhu mezi požadavkem obecného zájmu společnosti a požadavkem na ochranu základních práv jednotlivce. Nutnost posouzení přiměřenosti zvoleného řešení spočívajícího v zastavení správního řízení oproti důvodům, které k zastavení řízení vedly, zdůraznil i NSS v rozsudku č.j. 7 As 142/2011-68. Napadené rozhodnutí přitom dle žalobce nepřiměřeně zasahuje do jeho základních práv, a to konkrétně do rodinného života žalobce a dále též do práva žalobce na vzdělání. Žalobce přitom splňuje veškeré podmínky pro prodloužení dlouhodobého pobytu, na území ČR vede spořádaný život, je integrován do českého prostředí a plní zde povinnou základní docházku, která je podmíněna právě platným povolením k pobytu na území ČR. K tvrzenému zásahu do práva na vzdělání žalobce dále argumentuje tím, že dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva není právo na vzdělání a rovný přístup k němu omezeno pouze na státní občany, nicméně musí být garantováno všem osobám legálně pobývajícím na území smluvní strany Evropské úmluvy o lidských právech (dále Úmluva). Pokud chce tedy stát omezit přístup ke vzdělání pro „neobčany“, musí tento svůj postup ospravedlnit naléhavými důvody veřejného zájmu. Takový naléhavý důvod veřejného zájmu nicméně dle žalobce nebyl v posuzovaném případě prokázán.

Vyjádření žalované

7. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Žalovaná trvá na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí a odmítá námitky uvedené v žalobě jako nedůvodné, přičemž v podrobnostech odkazuje na obsah napadeného rozhodnutí.
8. K první žalobní námitce žalovaná konstatovala, že ve správním řízení nebylo prokázáno, proč nemohl za situace, kdy matka žalobce byla nemocná, podat předmětnou žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu jménem žalobce jeho otec, který je rovněž jeho zákonným zástupcem a který je zároveň nositelem oprávnění ke sloučení rodiny. Ze spisového materiálu a dále z údajů z Cizineckého informačního systému přitom vyplývá, že otec pobývá na stejné adrese jako žalobce. Je proto s podivem, že otec podal prostřednictvím poštovní přepravy svou žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu formou zaměstnanecké karty v zákonné lhůtě (o které bylo pravomocně kladně rozhodnuto dne 6. 3. 2024), ale již nepodal žádost svého syna. Přitom měl předchozí pobytové oprávnění vydané taktéž do 21. 1. 2024, tedy na stejnou dobu jako žalobce. S ohledem na uvedené má žalovaná za to, že usnesení ze dne 21. 3. 2024, č. j. OAM-4252-6/DP-2024, nelze posoudit jako nepřiměřené.
9. K žalobní námitce, podle které měl správní orgán I. stupně posuzovat přiměřenost usnesení o zastavení řízení, žalovaná dále odkázala na ustálenou judikaturu NSS, podle které zkoumání přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců nepřichází v posuzovaném případě v úvahu, jelikož

zastavení řízení je rozhodnutím procesní povahy a o žádosti není meritorně rozhodováno; aplikace § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců dle žalované posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí nepředpokládá. Nadto žalovaná rozporuje žalobou tvrzený zásah do soukromého či rodinného života žalobce ve smyslu článku 8 Úmluvy, a to odkazem na rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, podle kterého může být zásahem do soukromého a rodinného života zpravidla pouze dlouhodobý zákaz pobytu. Napadeným rozhodnutím, resp. prvostupňovým rozhodnutím nicméně nebylo žalobci znemožněno do budoucna na území ČR pobývat a nadále zde realizovat svůj soukromý život. V této souvislosti žalovaná připomíná, že Úmluva připouští zásah do tohoto práva, děje-li se tak v souladu se zákonem a v oblastech zájmů chráněných státem. Ze spisového materiálu přitom dle žalované nevyplývá žádná konkrétní okolnost, z níž by bylo zřejmé, že žalobci bude znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život v zemi původu. Pokud jde o tvrzené porušení práva žalobce na vzdělání zaručeného čl. 2 Evropské úmluvy o lidských právech, dle kterého právo na vzdělání a na rovný přístup k němu není omezeno pouze na státní občany, ale na všechny osoby, přinejmenším tedy na ty, které na území smluvní strany pobývají legálně, žalovaná uvedla, že neshledala, že by prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s citovanými článkem Úmluvy, neboť nelze rozporovat, že v případě legálního pobytu má každá osoba pobývající na území České republiky právo na vzdělání.

Podmínky řízení a procesní postup v řízení

10. Ač je žalobce nezletilý, nevyžadoval soud souhlas opatrovnického soudu s podáním předmětné žaloby (§ 898 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku), neboť případný neúspěch v řízení o této žalobě - s ohledem na jeho povahu, výši soudního poplatku i skutečnost, že žalovanému správnímu orgánu se náhrada nákladů řízení zásadně nepřiznává - nepovede k podstatnému zásahu do majetkové sféry žalobce; předmětná žaloba zároveň nepředstavuje svévolné či zjevně bezúspěšné uplatňování práva (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 22. 7. 2021, č.j. 10 As 123/2021-41, bod 9 a násl.).
11. Soud se dále zabýval splněním podmínek řízení, přičemž konstatoval, že napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno prostřednictvím zákonné zástupkyně dne 18. 11. 2024, přičemž žaloba byla podána dne 18. 12. 2024 u Obvodního soudu pro Prahu 5 (který ji následně neformálně předal Městskému soudu v Praze, úseku správního soudnictví - k zachování lhůty srov. rozsudek NSS ze dne 20. 9. 2013, č.j. 4 Ads 72/2013-30), tj. v zákonné lhůtě dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Soud též ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené.
12. Soud posléze usnesením ze dne 2. 4. 2025, č. j. 36 A 4/2025-77, ve znění opravného usnesení ze dne 10. 7. 2025, č. j. 36 A 3/2025-82, řízení podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. přerušil, jelikož při předběžném posouzení soud zjistil, že před rozšířeným senátem NSS je pod sp. zn. RS 12/2024 vedeno řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodnutí soudu ve věci samé v předmětném řízení. Soud v usnesení též uvedl, že v řízení bude pokračovat poté, co odpadne překážka v řízení, resp. kdy rozšířený senát NSS v označené věci rozhodne.
13. Dne 5. 11. 2025 rozšířený senát NSS v označené věci rozhodl rozsudkem č. j. 8 Azs 99/2023-65. Soud proto výrokem I. tohoto rozsudku rozhodl o tom, že se v řízení pokračuje (§ 48 odst. 6 s. ř. s.).

Posouzení žaloby soudem

14. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). Soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalovaný výslovně sdělil, že s tímto procesním postupem souhlasí. Žalobce se k výzvě soudu nevyjádřil, pročez měl soud za to, že i jeho souhlas byl dán. Soud současně nepovažoval za nezbytné nařizovat jednání ani za účelem dokazování, neboť veškeré rozhodné skutečnosti bylo možno zjistit z obsahu správního spisu.
15. Obsah žalobních námitek, a tedy i podstatu nyní projednávané věci, tvoří nesouhlasná polemika žalobce se závěry správních orgánů, na jejichž základě bylo podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců zastaveno řízení o žádosti žalobce o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem sloučení rodiny. Předně bude třeba posoudit námitku, že v posuzovaném případě byly dány důvody na vůli cizince nezávislé, které objektivně bránily ve včasném podání předmětné žádosti. Dále se soud bude zabývat tím, zda správní orgány byly povinny zvážit možný dopad zastavení řízení o žádosti žalobce do jeho základních práv, konkrétně do práva na soukromý a rodinný život a do práva na vzdělání.
16. Podle § 44a odst. 3 zákona o pobytu cizinců se na prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu vztahuje obdobně § 35 odst. 2 a 3, § 36, § 46 odst. 3 a 7 a § 47 zákona o pobytu cizinců.
17. Podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo o prodloužení doby jeho platnosti je cizinec povinen podat nejpozději před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, nejdříve však 120 dnů před uplynutím jeho platnosti.
18. Podle § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců platí, že zabrání-li včasnému podání žádosti podle odstavce 1 nebo 2 nebo odstavce 6 písm. b) důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 5 pracovních dnů po zániku těchto důvodů. V odůvodněných případech může cizinec žádost podat i dříve, než je uvedeno v odstavci 1. Důvody pro pozdější podání žádosti podle věty první a pro dřívější podání žádosti podle věty druhé je cizinec povinen ministerstvu sdělit nejpozději při podání žádosti a na jeho výzvu tyto důvody prokázat.
19. Podle § 47 odst. 12 zákona o pobytu cizinců lhůta uvedená v odstavcích 1 až 3 a 5 je zachována, je-li posledního dne lhůty žádost podána ministerstvu. Nestanoví-li tento zákon, že žádost je cizinec povinen podat osobně, je lhůta uvedená v odstavcích 1 až 3 a 5 též zachována, je-li posledního dne lhůty podána poštovní zásilka adresovaná ministerstvu, která obsahuje žádost, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence nebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě.
20. Podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců platí, že usnesením se řízení o žádosti zastaví také tehdy, jestliže cizinec podal žádost o prodloužení doby platnosti a doby pobytu na území na dlouhodobé vízum, žádost o povolení k dlouhodobému pobytu nebo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu v době, kdy k tomu není oprávněn; to neplatí, pokud je o dříve podané žádosti rozhodováno poté, co začala běžet lhůta, v níž

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

byl cizinec oprávněn tuto žádost podat.

21. Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí. Podle § 174a odst. 3 téhož zákona pak platí, že přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví.

Žalobci ve včasné podání žádosti nebránily důvody na její vůli nezávislé

22. Zákon o pobytu cizinců tedy stanovuje lhůtu pro podání žádosti o prodloužení doby pobytu, jejíž nedodržení má za následek zastavení řízení. Výjimku z tohoto pravidla pak lze nalézt v citovaném § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, z něhož vyplývají kumulativní podmínky. Musí jít 1) o důvody nezávislé na vůli cizince, 2) které cizinci zabránily v podání žádosti, 3) cizinec žádost podal do pěti pracovních dnů po zániku těchto důvodů a 4) tyto důvody sdělil ministerstvu nejpozději při podání žádosti a na výzvu je prokázal. Při splnění všech uvedených podmínek je cizinec oprávněn podat žádost v dodatečné lhůtě.
23. V dané věci je nesporné, že žádost byla správnímu orgánu I. stupně doručena po uplynutí lhůty dle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, konkrétně až dne 13. 12. 2024, přestože příslušná lhůta uplynula dne 21. 1. 2024.
24. Sporné nicméně mezi účastníky je, zda žalobce v prvostupňovém řízení sdělil správnímu orgánu důvody pro pozdější podání žádosti ve smyslu § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců či nikoliv.
25. Pojem *důvody na vůli cizince nezávislé* obsažený v § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je neurčitým právním pojmem (rozsudky NSS ze dne 24. 8. 2021, čj. 1 Azs 212/2021-37, bod 25, a ze dne 7. 3. 2023, čj. 1 Azs 280/2022-32, bod 23). Toto ustanovení naopak neobsahuje prostor pro správní uvážení, neboť nedává správnímu orgánu možnost zvolit po zvážení daných okolností jedno z vícera řešení předvídaných právní normou, tj. neobsahuje typickou formulaci „správní orgán může“ (k tomu viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011-154, č. 3073/2014 Sb. NSS, body 14 a 15).
26. Tímto neurčitým právním pojmem NSS ve své judikatuře opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Azs 62/2014-31, na který v žalobě poukazoval žalobce, NSS mezi jiným uvedl, že nemoc cizince, respektive dočasná pracovní neschopnost z důvodu nemoci, může představovat důvod nezávislý na vůli cizince, který mu brání podat žádost o prodloužení povolení k pobytu v řádné lhůtě (obdobně srov. též rozsudek ze dne 27. 1. 2016, č. j. 1 Azs 295/2015-40). Za takový důvod lze za specifické situace považovat i nemoc manžela cizinky, která je fakticky závislá na jejím manželovi (srov. rozsudek ze dne 12. 1. 2012, č. j. 7 As 142/2011-62). Naopak za takovou překážku nelze považovat vydání pobytového štitku s nesprávně vyznačenou dobou platnosti (rozsudek ze dne 25. 2. 2016, č. j. 9 Azs 305/2015-46), pravděpodobné odcizení cizincova cestovního dokladu s vyznačeným vízovým štitkem (rozsudek ze dne 3. 5. 2017, č. j. 6 Azs 286/2016-45), ani nesprávné

povědomí cizince o tom, že žádost lze podat, aniž by byla kompletní (rozsudek ze dne 16. 8. 2016, č. j. 1 Azs 108/2016-41).

27. V obecné rovině pak NSS judikoval, že za důvod na vůli cizince nezávislý nelze považovat takovou překážku, která podle všech okolností případu objektivně nezabránila cizinci v podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu (rozsudek ze dne 31. 7. 2013, č. j. 6 As 62/2013-32).
28. V daném případě správní orgán I. stupně zastavil řízení o žádosti nezletilého cizince o prodloužení doby platnosti dlouhodobého pobytu za účelem sloučení z důvodu opožděné podané žádosti. Nízký věk žadatele je nicméně toliko důvodem pro zákonné zastoupení. Jednání jeho zákonných zástupců pak je přičitatelné přímo zastoupenému (srov. § 436 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Nízký věk proto nelze kvalifikovat jako na vůli nezávislý důvod pro opožděné podání žádosti. V opačném případě by u nezletilých cizinců zastoupených zákonným zástupcem nebylo lhůty vůbec potřeba. Dle soudu pak je na místě od žalobce, resp. jeho zákonných zástupců (rodičů) vyžadovat, aby věnovali pozornost zákonným podmínkám svého pobytu v České republice, včetně podmínek administrativních. Již to, že žadatel ponechá podání žádosti na poslední dny lhůty, je spojeno s rizikem, že půjde o žádost opožděnou (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 8. 2021, č. j. 1 Azs 212/2021-37, bod 26).
29. Krajský soud v Ústí nad Labem ve svém rozsudku ze dne 4. 4. 2022, č. j. 108 A 2/2022-42, pak dospěl závěru, že *„za situace, kdy žádost o prodloužení pobytového oprávnění není nutné podat osobně, postačí ji předat provozovateli poštovních služeb, tuto žádost za nezletilé dítě může podat kterýkoli z jeho zákonných zástupců, neboť oba mají rodičovskou odpovědnost, pak by důvod nezávislý na vůli žadatele, který by znemožnil podání žádosti o prodloužení pobytového oprávnění, musel nastat současně u obou zákonných zástupců nezletilého žalobce“*. Závěry citovaného rozsudku pak v kasačním řízení potvrdil NSS, který ve svém rozsudku ze dne 24. 8. 2023, č. j. 8 Azs 108/2022-38, konstatoval, že *„Nejvyšší správní soud nesouhlasí ani s tím, že by žalovaná, respektive krajský soud nevycházely z rodinné situace. Právě naopak vzaly v úvahu veškerá stěžovatelova tvrzení, včetně tíživé životní situace i časově náročného zaměstnání jeho otce. Nicméně i vzhledem k možnosti blanketního podání žádosti prostřednictvím provozovatele poštovních služeb dospěly na podkladě judikatury Nejvyššího správního soudu k závěru, že stěžovatel neuvedl ani neprokázal žádné důvody, které by objektivně zabránilly včasnému podání žádosti. Vzhledem k tomu, že stěžovatel jako nezletilý (v té době dvouletý) fakticky ani právně žádost podat nemohl, nepředstavovala jeho nemoc takovou objektivní překážku, jež by rodičům v podání žádosti bránila“*.
30. Soud předně konstatuje, že jak žalovaná, tak i správní orgán I. stupně, se tvrzenými důvody na vůli cizince nezávislými, pro které byla předmětná žádost podána opožděně, řádně zabývaly, bez důvodných pochybností zjistily stav věci, a to v rozsahu, který byl nezbytný pro soulad jejich úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, když vycházely z předložené lékařské zprávy, která osvědčovala, že matka žalobce byla od 18. 1. 2024 do 13. 2. 2024 nemocná.
31. S ohledem na výše uvedená judikatorní východiska soud zároveň neshledal, že by se správní orgány při aplikaci § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců dopustily nezákonnosti. Soud se s jejich právním hodnocením zjištěného skutkového stavu plně ztotožňuje. V daném případě vskutku není možné ve zjištěné zdravotní indispozici matky žalobce shledat důvody, které

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

objektivně bránily včasnému podání předmětné žádosti žalobce o prodloužení doby dlouhodobého pobytu. Jednak z doložené lékařské zprávy nikterak nelze vyčíst, zda zdravotní obtíže matky byly takové intenzity, že jí vskutku bránily podat blanketní žádost prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. K argumentaci žalobce pak soud konstatuje, že doložená zpráva ani jednoznačně nesvědčí o tom, že matka žalobce byla vskutku v uvedené dny uznána dočasně práce neschopnou. Za stěžejní důvod pro posouzení žádosti jako opožděné pak soud považuje skutečnost, že žádost mohl a měl za nezletilého žalobce za daných okolností podat její otec, který je též jeho zákonným zástupcem a zároveň je jakožto držitel zaměstnanecké karty nositelem práva na sloučení rodiny.

32. Soud tedy uzavírá, že za situace, kdy žádost o prodloužení pobytového oprávnění není nutné podat osobně, postačí ji předat provozovateli poštovních služeb, tuto žádost za nezletilé dítě může podat kterýkoli z jeho zákonných zástupců, neboť oba mají rodičovskou odpovědnost, by pak důvod nezávislý na vůli žadatele, který by znemožnil podání žádosti o prodloužení pobytového oprávnění, musel nastat současně u obou zákonných zástupců nezletilého žalobce. Správní orgány správně dospěly k závěru, že žalobce neprokázal, že by na straně jeho rodičů existovaly důvody nezávislé na jejich vůli, bránící včasnému podání žádosti.

33. S hledem na uvedené neshledal soud první žalobní námitku důvodnou.

Správní orgány měly posoudit přiměřenost dopadů rozhodnutí o zastavení řízení o její žádosti do soukromého a rodinného života žalobce

34. Žalobce v druhém žalobním bodu namítal, že správní orgány neposoudily dopady rozhodnutí o zastavení řízení o jeho žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem sloučení do rodinného a soukromého života žalobce, přestože se takovým posouzením zabývat měly.

35. Soud již ve svém usnesení ze dne 2. 4. 2025, č.j. 36 A 3/2025-61, vysvětlil, že otázka, zda má správní orgán posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců i v případě, kdy je řízení o žádosti o vydání (prodloužení doby platnosti) povolení k dlouhodobému pobytu zastaveno, nebyla v dosavadní judikatuře NSS řešena jednotně. Osmý senát NSS proto usnesením ze dne 10. 10. 2024, č. j. 8 Azs 99/2023-52, postoupil věc rozšířenému senátu, a to k zodpovězení následující otázky:

Má správní orgán posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců i v případě, kdy je řízení o žádosti o vydání (prodloužení doby platnosti) povolení k dlouhodobému pobytu zastaveno?

36. Jelikož zodpovězení citované otázky rozšířeným senátem NSS mohlo mít vliv na rozhodnutí soudu ve věci samé v aktuálně vedeném řízení, přerušil soud řízení až do příslušného rozhodnutí rozšířeného senátu NSS (jednalo se o věc vedenou pod sp. zn. RS 12/2024).

37. Dne 5. 11. 2025 pak rozšířený senát NSS v označené věci vydal pod č. j. 8 Azs 99/2023-65 rozsudek vydal pod č.j. 8 Azs 99/2023-65 rozsudek, ve kterém dospěl k závěru, že správní orgán je povinen s ohledem na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince i v případě, jsou-li dány důvody pro vydání rozhodnutí o zastavení řízení. Přiměřenost posuzuje správní orgán vždy, je-li možnost zásahu patrná z okolností věci, ze spisu či ji cizinec tvrdí.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

38. Vycházel přitom z předpokladu, že původní judikatura NSS, která povinnost správních orgánů zabývat se přiměřeností dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života adresáta takového rozhodnutí vztahovala primárně k meritorním rozhodnutím dle zákona o pobytu cizinců (tj. k takovým případům, v nichž dochází k věcnému rozhodování o žádosti), doposud nereflektovala požadavky plynoucí z rozhodovací činnosti Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) vztahující se k čl. 8 Úmluvy a dopadající na řešení této právní otázky. Dle této judikatury mají vnitrostátní orgány povinnost pečlivě zvážit různé dotčené zájmy – včetně nejlepšího zájmu dítěte – a provést důkladnou analýzu přiměřenosti a dopadu na soukromý a rodinný život i v případě rozhodnutí přijatého z formálních procesních důvodů. Neučiní-li tak, rozhodují v rozporu se standardy přezkumu vyžadovanými čl. 8 Úmluvy, což má za následek jeho porušení (viz rozsudek ESLP ze dne 22. 11. 2021, Khachatryan a Konovalova proti Rusku, č. stížnosti 28895/14, body 27, 29 a 30). ESLP, jehož závěry je NSS povinen při vnitrostátní aplikaci Úmluvy zohlednit, v citovaném rozsudku zároveň žádným způsobem nerozlišuje případy, v nichž je ve hře nejlepší zájem dítěte, a případy, v nichž tomu tak není. Z jeho závěrů je zjevné, že povinnost zkoumat přiměřenost a dopady na soukromý a rodinný život v případě procesních rozhodnutí je obecným pravidlem a nikoliv výjimkou, jak ji až doposud chápala judikatura NSS. Rozšířený senát dále zdůraznil, že „nelze opomíjet, že důsledky zastavení řízení o vydání pobytového oprávnění jsou z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života ve výsledku totožné s důsledky rozhodnutí o meritorním zamítnutí žádosti. I rozhodnutím o zastavení řízení může dojít k porušení základních práv žadatelů o pobytové oprávnění. Povinností správních orgánů je takovému porušení předejít (viz Kratochvíl, J. Povinnost posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí v případě zastavení řízení podle zákona o pobytu cizinců. Právní rozhledy, 2020, č. 3, s. 77-83).
39. S ohledem na výše uvedené závěry RS NSS tedy nelze přisvědčit žalované ohledně její argumentace stran nepřípustnosti posuzování přiměřenosti dopadů procesních rozhodnutí do soukromého a rodinného žadatele o dlouhodobý pobyt.
40. Zákonná zástupkyně žalobce v odvolání tuto otázku vznesla, přičemž poukazovala na to, že správní orgány jsou povinny při svém rozhodování dbát přiměřenosti zvoleného řešení k okolnostem případu. Okolnosti posuzované věci, z nichž je patrná možnost zásahu do práva žalobce na soukromý a rodinný život ostatně vyplývaly ze správního spisu (zejména věk žalobce, délka dosavadního pobytu žalobce na území České republiky a míra jeho aktuální integrace do českého prostředí, jeho pravidelná školní docházka i skutečnost, že oba rodiče žalobce zde mají povolený dlouhodobý pobyt, přičemž otec žalobce, který je zároveň státním příslušníkem Ukrajiny, je nositelem oprávnění ke sloučení rodiny). Žalovaná tudíž pochybila, pokud se touto otázkou nezabývala. Napadené rozhodnutí je v tomto rozsahu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Soud zároveň podotýká, že úvahu správních orgánů stran poměření intenzity zásahu do soukromého a rodinného života žalobce s intenzitou veřejného zájmu na zastavení řízení nemůže nahrazovat.
41. Pro účely dalšího řízení před správními orgány dále soud poukazuje na to, že RS NSS zároveň ve výše označeném rozsudku ze dne 5. 11. 2025 č. j. 8 Azs 99/2023-65, konstatoval, že ustálená judikatura NSS stojí na principu, že účel, pro který byl cizinci povolen pobyt, musí být skutečně naplněn (viz rozsudky NSS ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 320/2019-38, bod 9, a ze dne 21. 7. 2023, č. j. 5 Azs 62/2023-46, bod 29). Nesplňuje-li tedy cizinec účel pobytu, o který žádá, nemůže si takový pobytový titul vynutit přes právo na soukromý a

rodinný život (viz rozsudek NSS ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 320/2019-38, body 21 a 22).

42. Ve světle uvedených závěrů RS NSS tedy bude žalovaná, za situace, že v souvislosti se zastavením řízení shledá zásah do práva na soukromý a rodinný život žalobce nepřiměřený, v dalším řízení povinna posoudit, zda žalobce s ohledem na skutečnosti tvrzené v žádosti naplňuje účel pobytového titulu. I při tomto posouzení bude muset zohlednit případnou intenzitu zásahu do soukromého a rodinného života. Pokud na základě takového individuálního posouzení dospěje žalovaná k závěru, že je naplněn účel pobytového titulu a s ohledem na intenzitu zásahu do soukromého a rodinného života žalobce by bylo i přes chybějící splnění formálních podmínek nepřiměřené jeho žádosti nevyhovět, odvoláním napadené rozhodnutí změnit a žádosti vyhověti.
43. Pro úplnost soud konstatuje, že námitku zásahu do práva na vzdělání žalobce nebylo možné s ohledem na nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí vypořádat. Soud nicméně poukazuje na to, že školní docházka žalobce bude jednou z okolností, kterou žalovaná zohlední při poměrování intenzity dopadů do soukromého a rodinného života žalobce s intenzitou veřejného zájmu na zastavení řízení.

Závěr a náklady řízení

44. Soud proto rozhodnutí žalované zrušil a vrátil věc žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení bude žalovaná vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku, a tedy přezkoumatelně se vypořádá s namítanou nepřiměřeností rozhodnutí o zastavení řízení do soukromého a rodinného života žalobce, což v předchozím řízení neučinila. (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
45. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nebyla v řízení úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalobci soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení v plné výši. Náklady řízení žalobce sestávají pouze ze zaplacených soudních poplatků ve výši 4 000 Kč (3 000 Kč za žalobu a 1 000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě). Vznik jiných nákladů řízení žalobce netvrdil a neprokazoval, ze spisu přitom též nevyplývá, že by nějaké jiné náklady žalobci vznikly (žaloba byla podána osobně). Pro úplnost soud dodává, že žalobci nenáleží náhrada nákladů na zastoupení podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), neboť v řízení nebyl zastoupena advokátem. Ve správním soudnictví zároveň nelze procesně nezastoupenému účastníku přiznat náhradu nákladů řízení paušální částkou dle vyhlášky č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu, jelikož použití § 151 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů na řízení podle soudního řádu správního je vyloučeno (přiměřeně srov. rozsudek NSS ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 135/2015-79, publikovaný pod č. 3344/2016 Sb. NSS).

Poučení :

Proti výroku I. tohoto rozhodnutí kasační stížnost nelze podat [§ 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s.].

Proti zbylým výrokům tohoto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u NSS, se sídlem Moravské náměstí 6,

Brno, který o ní též rozhoduje. Kasační stížnost směřující jen proti výrokům o nákladech řízení je ovšem nepřijatelná (§ 104 odst. 2 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 27. listopadu 2025

Johana Jandusová v. r.
soudkyně